

transform

START2THINK
MediaLiteracy

CENTRUM
STOSUNKÓW
MIEDZYNARODOWYCH

Fortis In Unum
Stiprūs kartu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MELAGINGOS NAUJIENOS IR DEZINFORMACIJA

informo

START²THINK
MediaLiteracy

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

START2THINK
MediaLiteracy

informo

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**KĄ MANOTE APIE ŠIAJ
NUOTRAUKĄ, AR JI
SUKLASTOTA, AR
AUTENTIŠKA?**

Author: Richard Silvera

03

NUOTRAUKA YRA SUKLASTOTA!
FOTOGRAFAS RIČARDAS SILVERA
(RICHARD SILVERA) SUDĖJO DVI
SKIRTINGAS NUOTRAUKAS. JIS
NUFOTOGRAFAVO DANGŲ IR DEBESIS IŠ
LĘKTUVO, O ERDVĖLAIVIO NUOTRAUKĄ
PAĒMĖ IŠ NASA INTERNETO SVETAINĖS.
PATIKRINKITE NUOTRAUKOS
AUTENTIŠKUMĄ NAUDODAMIESI FAKTŲ
TIKRINIMO ĮRANKIAIS REVEYE.

KAS YRA DEZINFORMACIJA?

Esame tikri, kad jau susidarēte vaizdā, kas yra dezinformacija!

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**DEZINFORMACIJA - TAI TERMINAS,
REIŠKANTIS MELAGINGĄ
INFORMACIJĄ, KURI KURIAMA,
PATEIKIAMA IR SKLEIDŽIAMA
SIEKIANT NAUDOS ARBA SĄMONINGAI
SULAIKANT VISUOMENĘ NUO
KONKRECIŲ VEIKSMU, ELGESIO.**

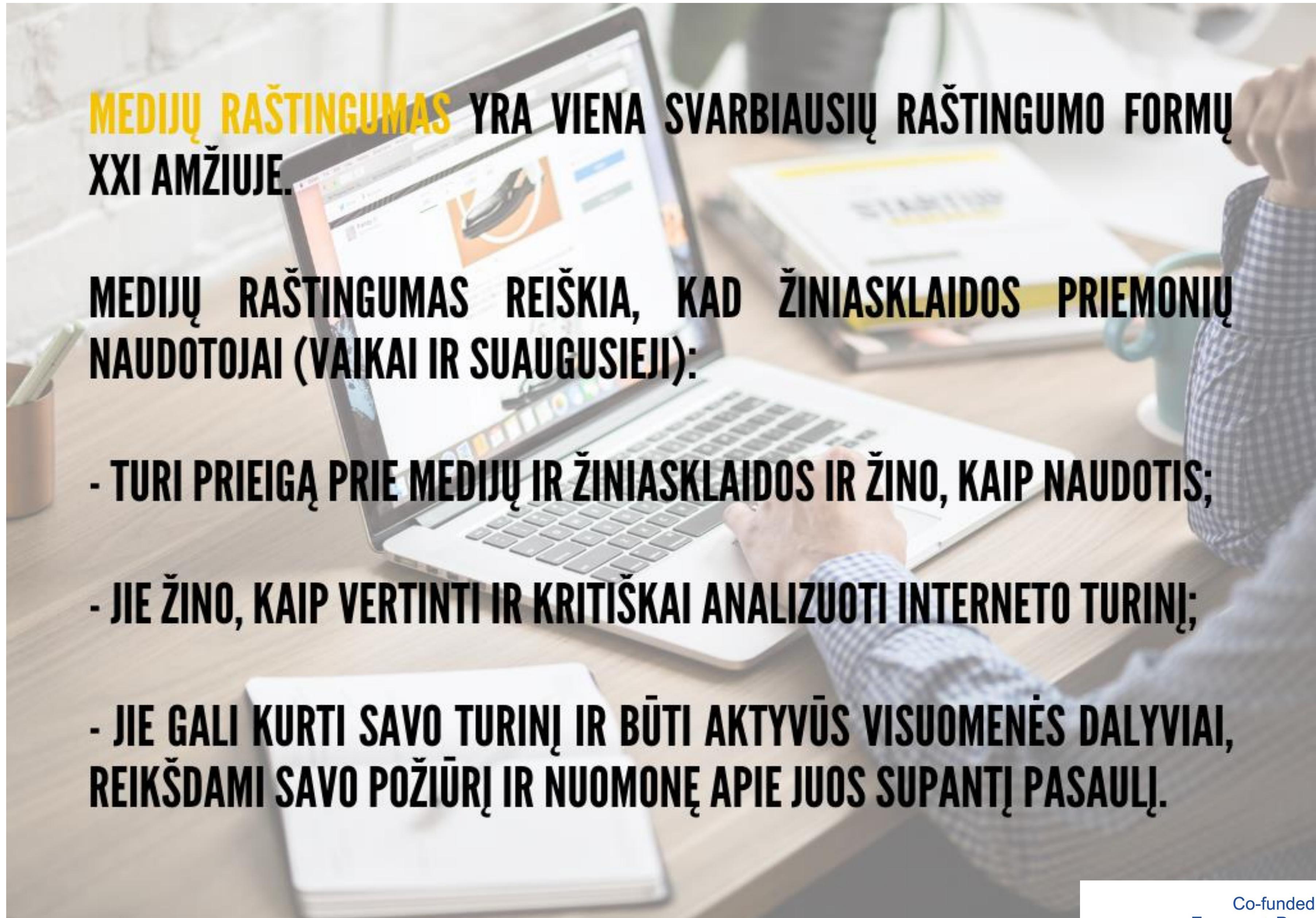

**DEZINFORMACIJA EGZISTAVO VISADA,
TAČIAU JI SUKLESTĖJO PLĖTOJANTIS
SOCIALINIAMS TINKLAMS. TODĖL BŪKITE
ATSARGŪS, NES**

**DEZINFORMACIJA GALI PAVEIKTI JŪSŲ
SUPRATIMĄ, ŽINIAS IR ELGESĮ!**

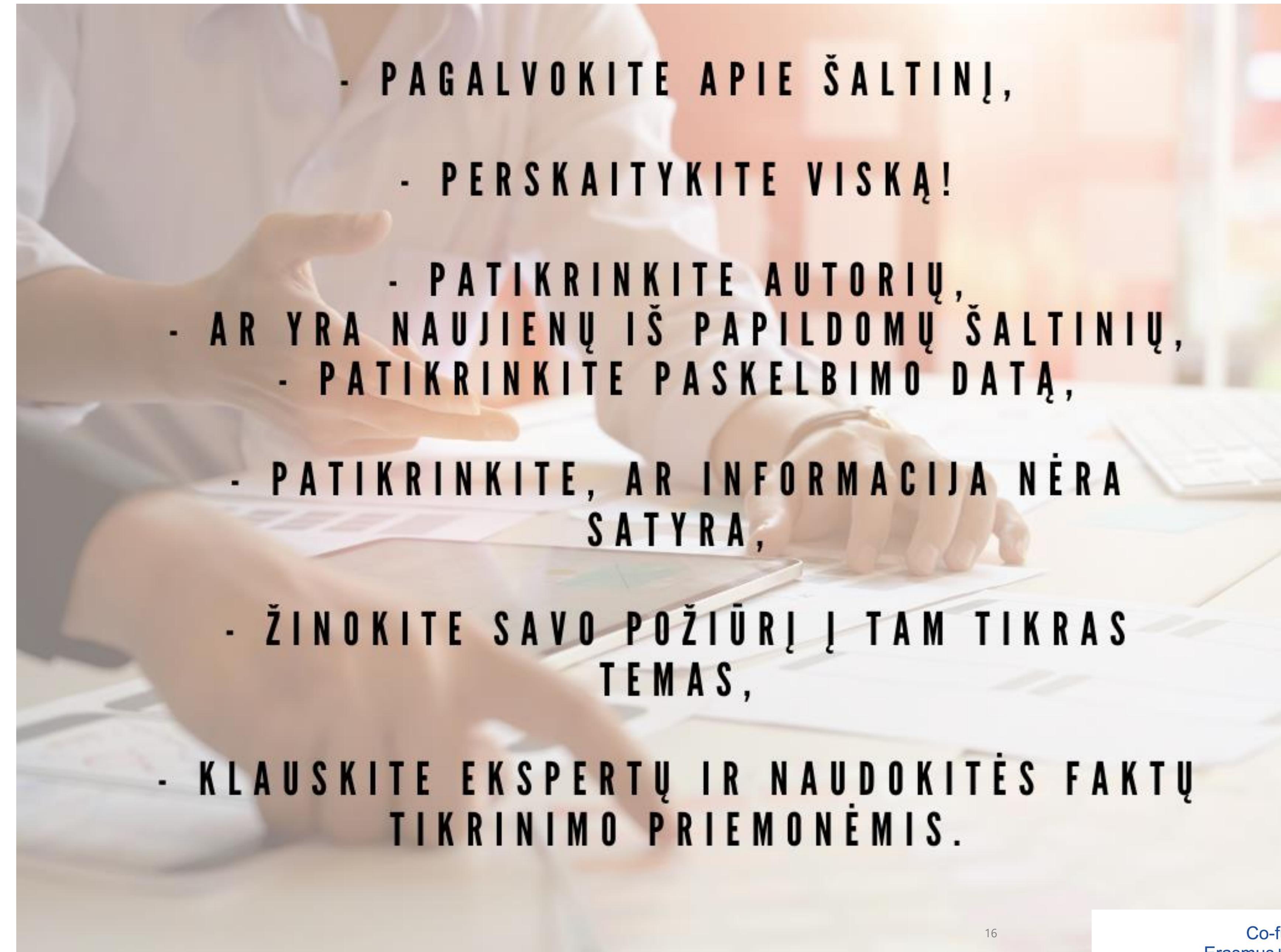
**SKAITMENINĖS TECHNOLOGIJOS
ATVERIA ERDVĘ MASINEI
DEZINFORMACIJOS ŠKLAIDAI, O ŠI
MANIPULIAVIMO FORMA TAPO
TOKIA RAFINUOTA, KAD
RAŠYTINIS IR VAIZDO TURINYS
ATRODO ĮTIKINAMAS IR TIKRAS.**

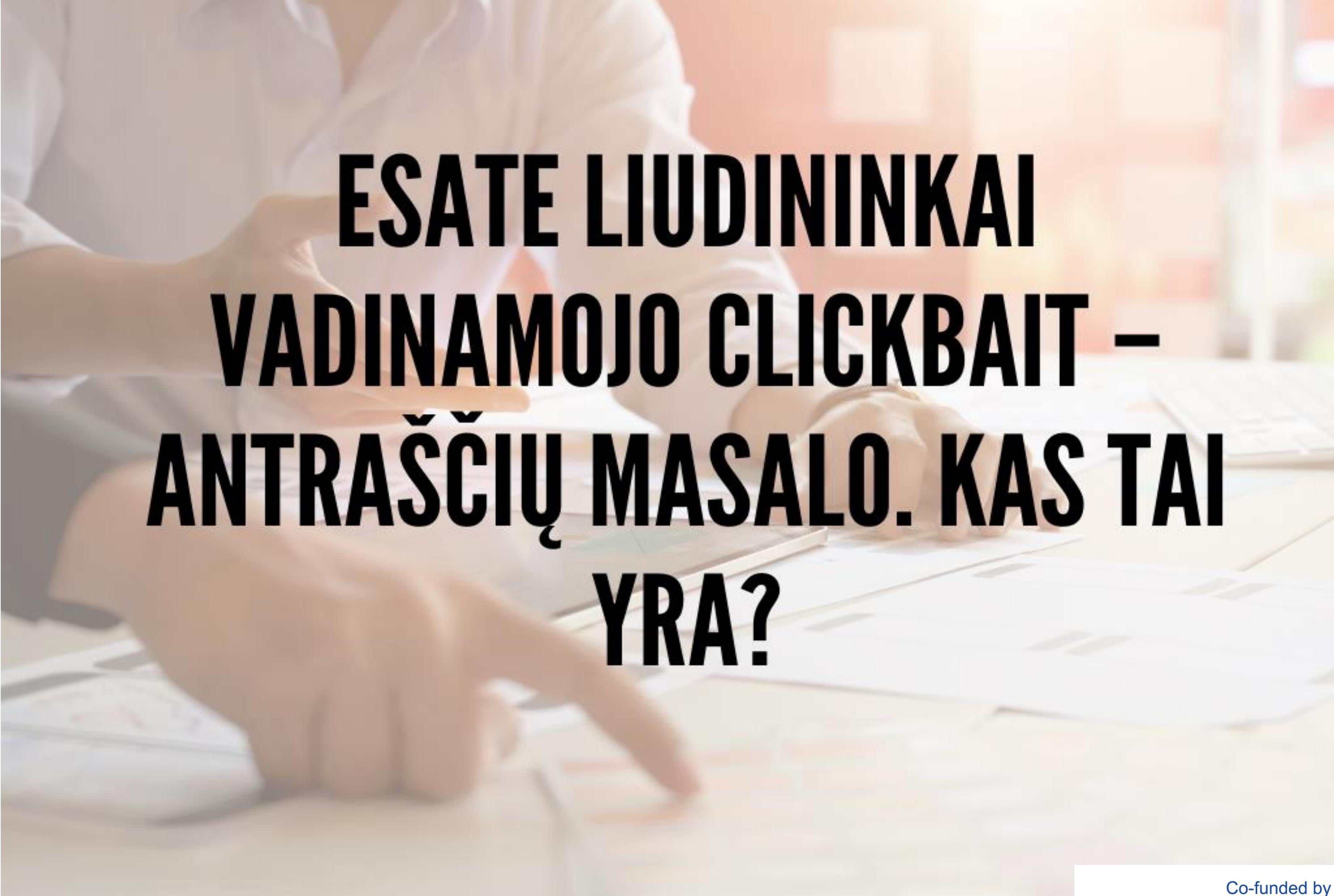

**DAUGIAUSIA NETIKRU^Ų NAUJIEN^Ų
YRA SOCIALINIUOSE TINKLUOSE,
TOKIUOSE KAIP **FACEBOOK,**
INSTAGRAM, TWITTER.**

ESATE LIUDININKAI VADINAMOJO CLICKBAIT – ANTRAŠČIŲ MASALO. KAS TAI YRA?

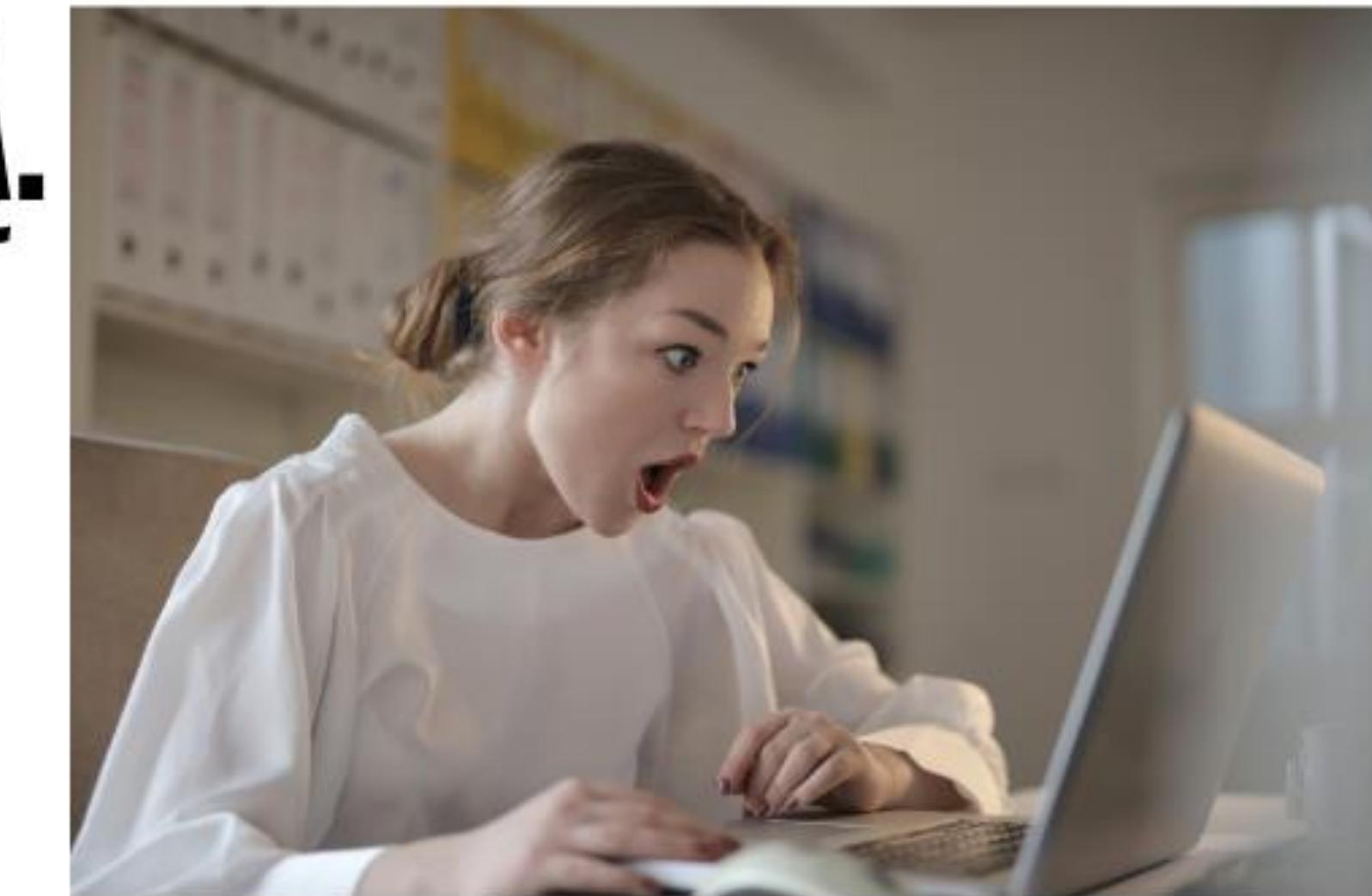

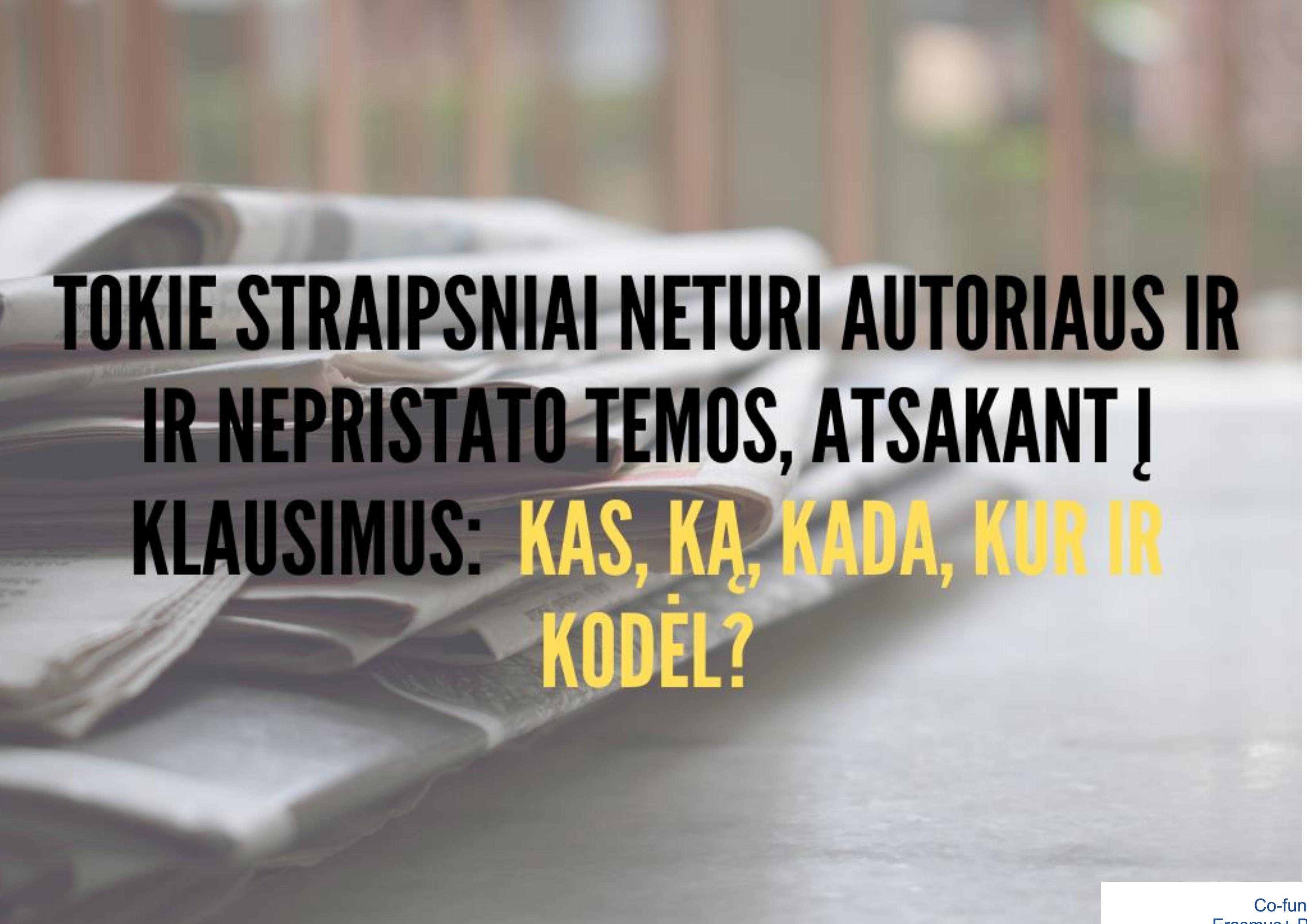
CLICKBAIT STRAIPSNIAI - TAI INTERNETE SKELBIAMOS NAUJIENOS, KURIŲ ANTRAŠTĖS PATRAUKIA DĒMESĮ IR SKATINA SKAITYTOJUS SPAUSTI KLAVENTŪRĄ.

What happened next will shock you!

"You must see this!"

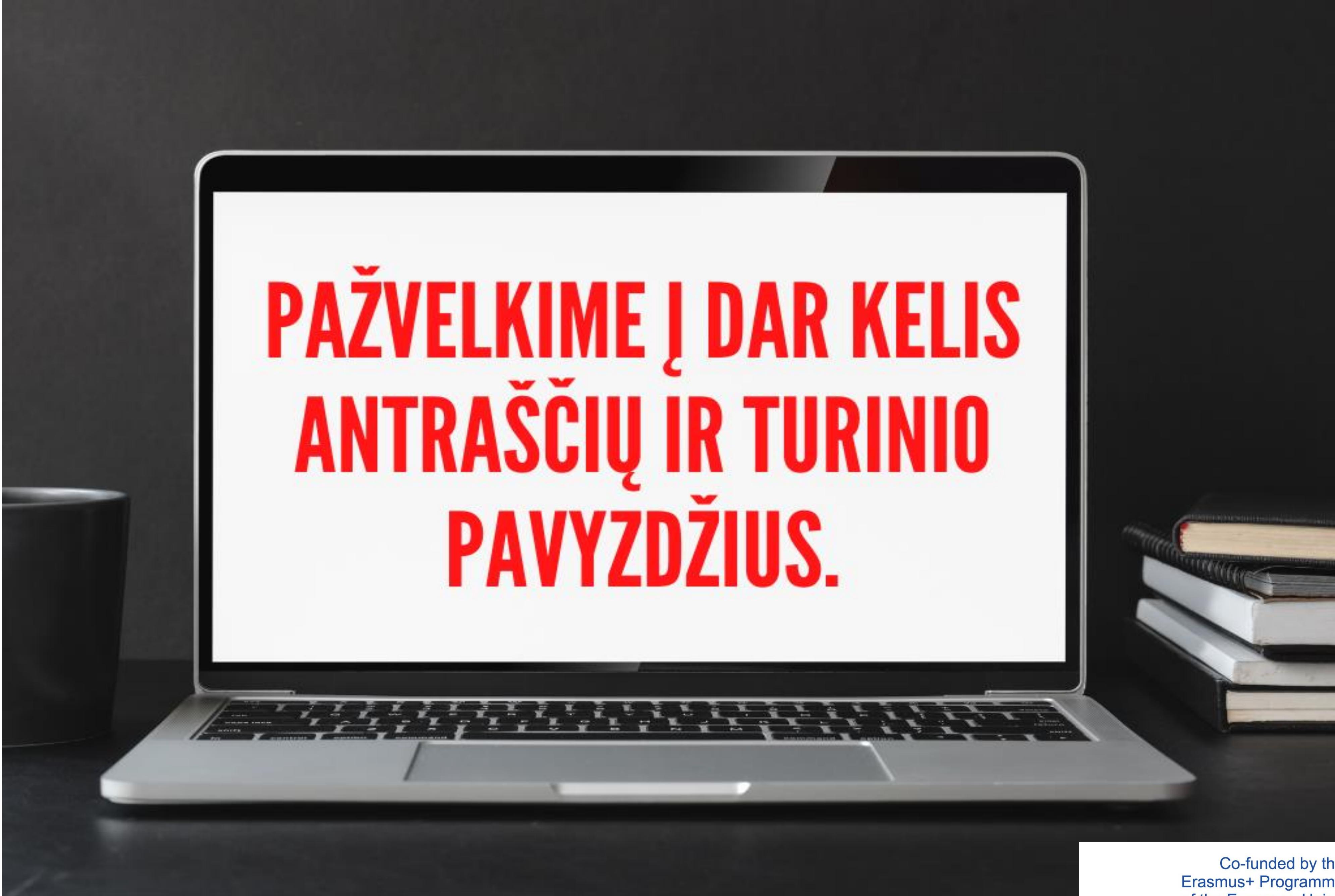
"You won't believe what he said"

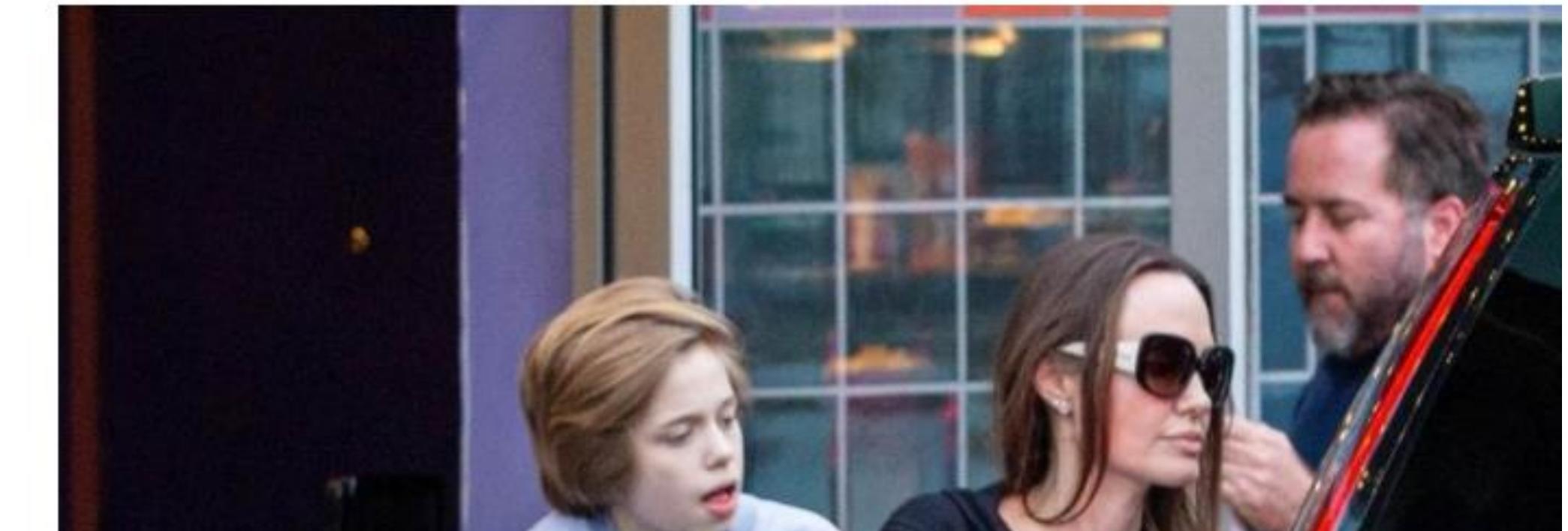
**TOKIE STRAIPSNIAI NETURI AUTORIAUS IR
IR NEPRISTATO TEMOS, ATSAKANT Į
KLAUSIMUS: KAS, KA, KADA, KUR IR
KODEL?**

Drama u jednoj od najpoznatijih obitelji

Nakon što je cijelo osoblje njihove vile krenulo u potragu u obližnjem susjedstvu, 14-godišnjakinja je odlučila nazvati majku i reći joj da je dobro. Iako je bila zabrinuta, razumjela je da Shiloh treba malo odmora i vremena za razmišljanje. Ipak, Angie je za sve okrivila Brada, koji 'paradira s njemačkim modelom dok djeca to sve gledaju'.

STORY.HR

Domaća glumica: 'Za njih postoji poseban krug pakla'

Progovorila o posebnim trenucima

Domaća glumica: 'Za njih postoji poseban krug pakla'

IKK / EN / 03.09.2020. / 19:46

Progovorila o posebnim trenucima

Mlada nada hrvatskog glumišta, 26-godišnja Tena Nemet Brankov, proslavila je rođendan svojeg najboljeg prijatelja i najveće ljubavi u životu- svojeg psa. Čestim objavama na svojim društvenim mrežama otkriva koliko voli svojeg dlakavca, te kako bi bez njega njezin život bio potpuno prazan. Za Story.hr otkrila je kako su proslavili rođendan, što mu je priredila i što misli o onima koji napuštaju svoje ljubimce. Velikodušno je podijelila i nekoliko savjeta i 'trikova' koji olakšavaju udomljavanje, a ispričala je i kako je izgledalo udomljavanje njezinog miljenika.

**JEI SVETAINĖ JUMS ATRODO NEPAŽIŠTAMA,
PATIKRINKITE JOS INFORMACIJĄ
NAUDODAMIESI INTERNETO PAIEŠKOS
SISTEMA. PATIKRINKITE, KAS SLYPI UŽ
NAUJINU, GAL YRA KITAS TOS PAČIOS
INFORMACIJOS ŠALTINIS.**

07

**PATIKRINKITE PUBLIKAVIMO LAIKĄ IR
DATAĮ, NES NETIKROS NAUJIENOS GALI
PATEIKTI SENAS NAUJIENAS, SAKYDAMOS
ŽMONĖMS, KAD TAI VYKSTA DABAR.**

**TIKROS ŽINIASKLAIDOS ORGANIZACIJOS
DAŽNIAUSIAI TURI SAVO DOMENĄ, TAČIAU
KARTAIS NETIKRI PUSLAPIAI ATRODO KAIP
TIKRI, TAČIAU DOMENAS SKIRIASI.**

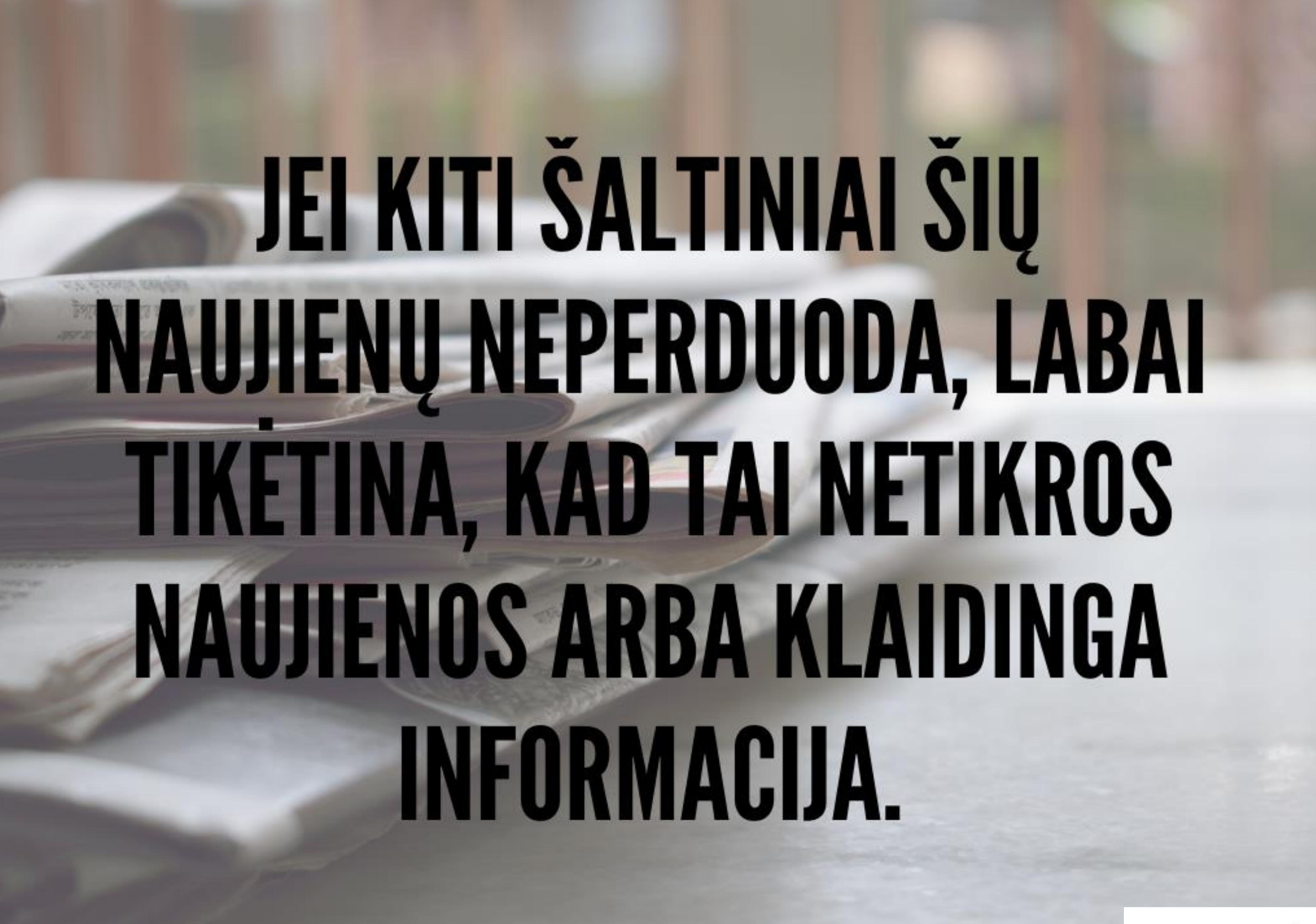

TA PROGA ATKREIPKITE DĒMESI
PUSLAPIUS, KURIE BAIGIASI COM.CO
ARBA LO.

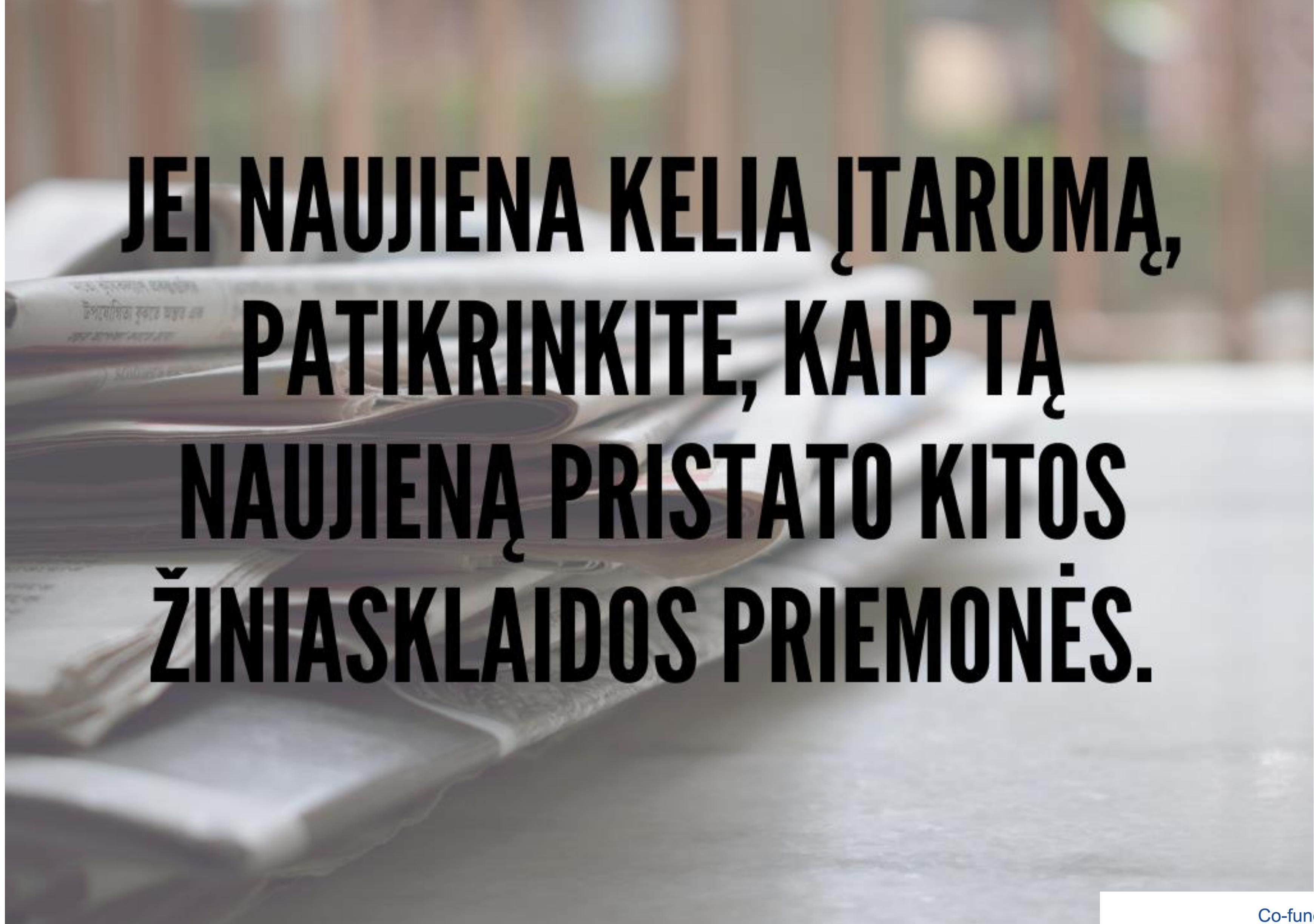
TAIP PAT IEŠKOKITE PUSLAPIŲ, KURIUOSE YRA
ŽODIS „WORDPRESS“ ARBA „BLOGGER“, NES
TOKIU ATVEJU TAI YRA ASMENS PUSLAPIS,
KURIAME JIS PATEIKIA SAVO ASMENINĘ
NUOMONĘ.

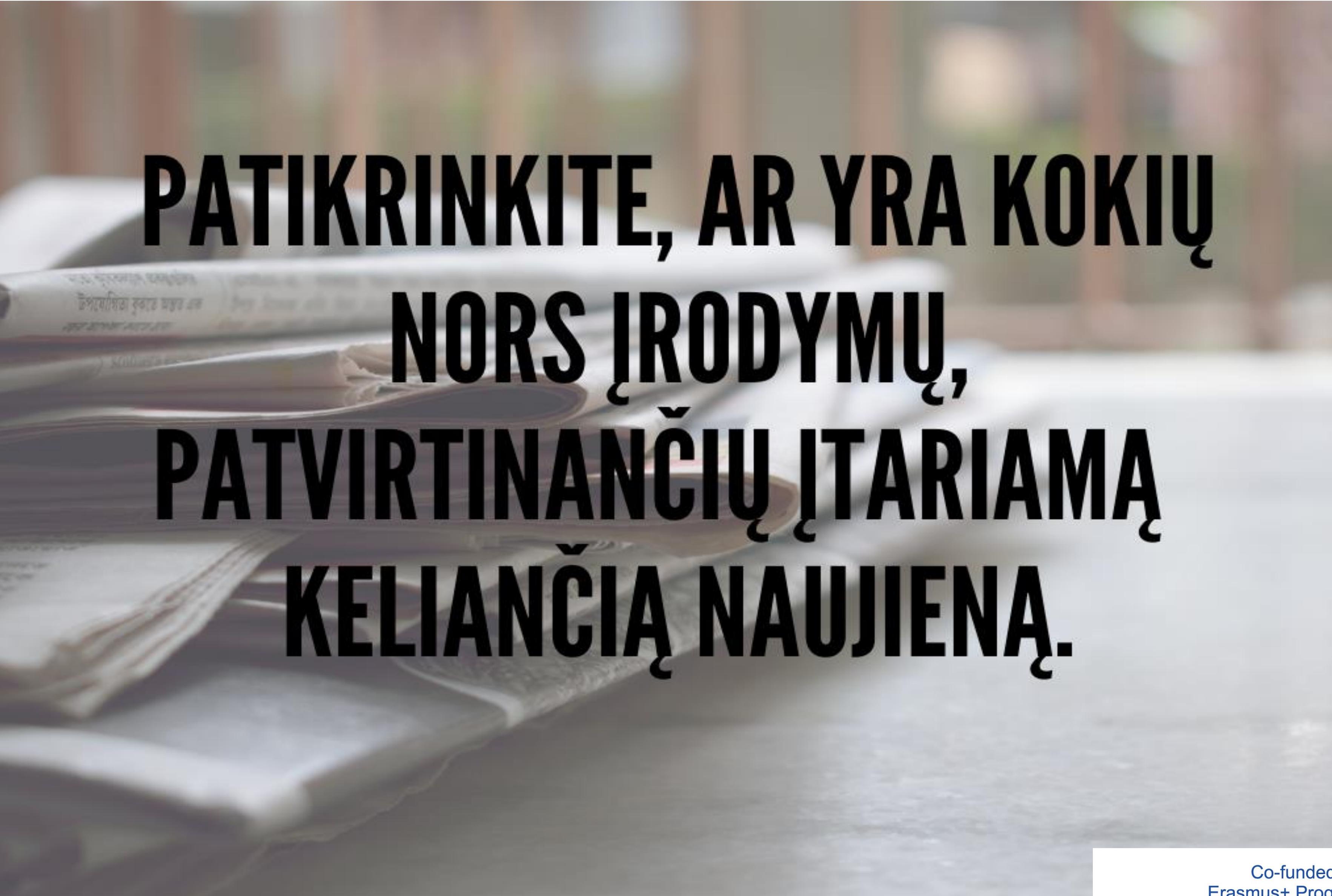
**JEI KITI ŠALTINIAI ŠIU
NAUJIENŲ NEPERDUODA, LABAI
TIKĖTINA, KAD TAI NETIKROS
NAUJIENOS ARBA KLAIDINGA
INFORMACIJA.**

**JEI NAUJIENA KELIA Į TARUMĄ,
PATIKRINKITE, KAIP TĄ
NAUJIENĄ PRISTATO KITOS
ŽINIASKLAI DOS PRIEMONĖS.**

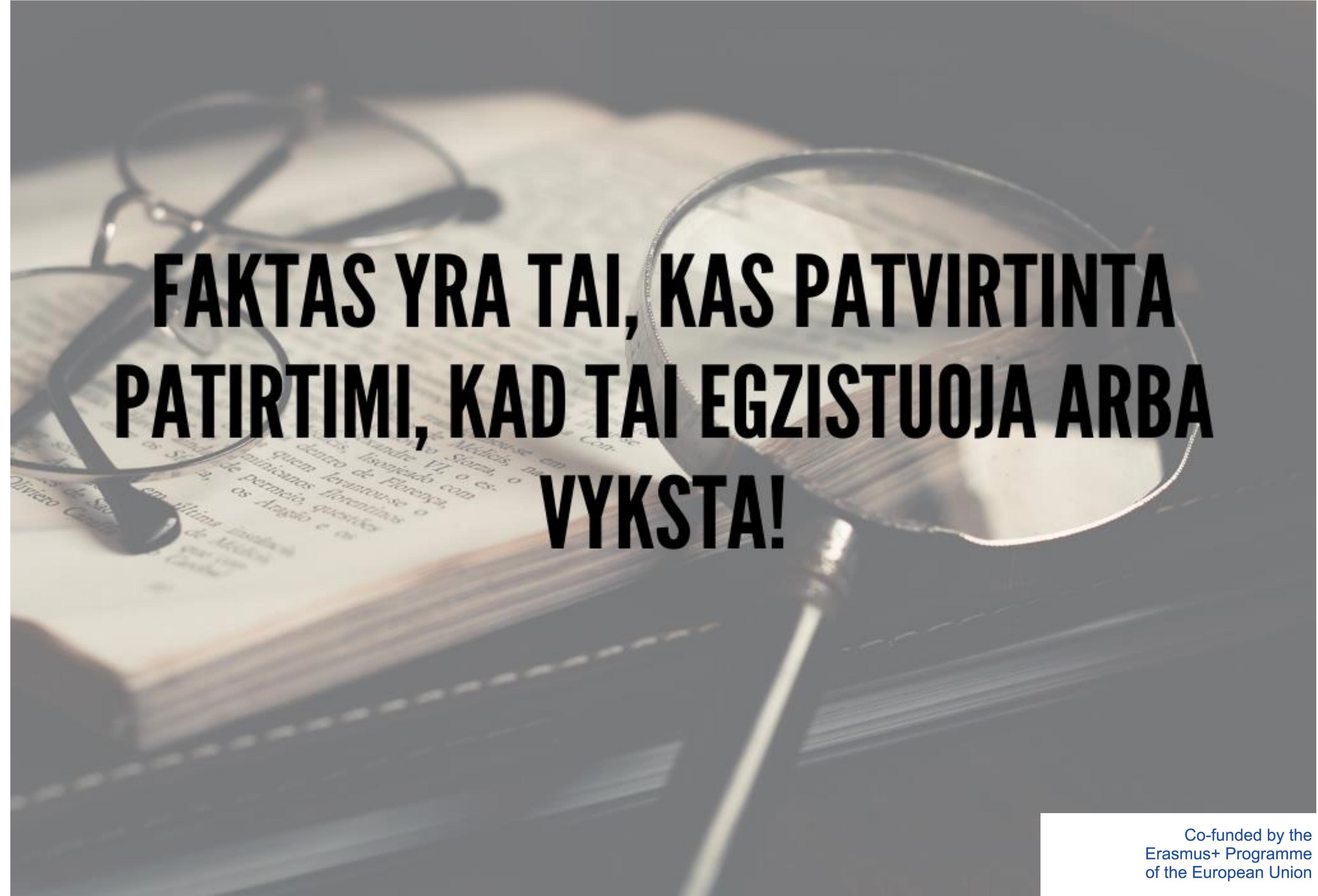
**PATIKRINKITE, AR YRA KOKIŲ
NORS ĮRODYMU,
PATVIRTINANČIU ITARIAMA
KELIANČIAU NAUJIENA.**

Faktu tikrinimo priemonės

**FAKTAS YRA TAI, KAS PATVIRTINTA
PATIRTIMI, KAD TAI EGZISTUOJA ARBA
VYKSTA!**

KAS GI YRA FAKTŲ TIKRINIMO PRIEMONĖS?

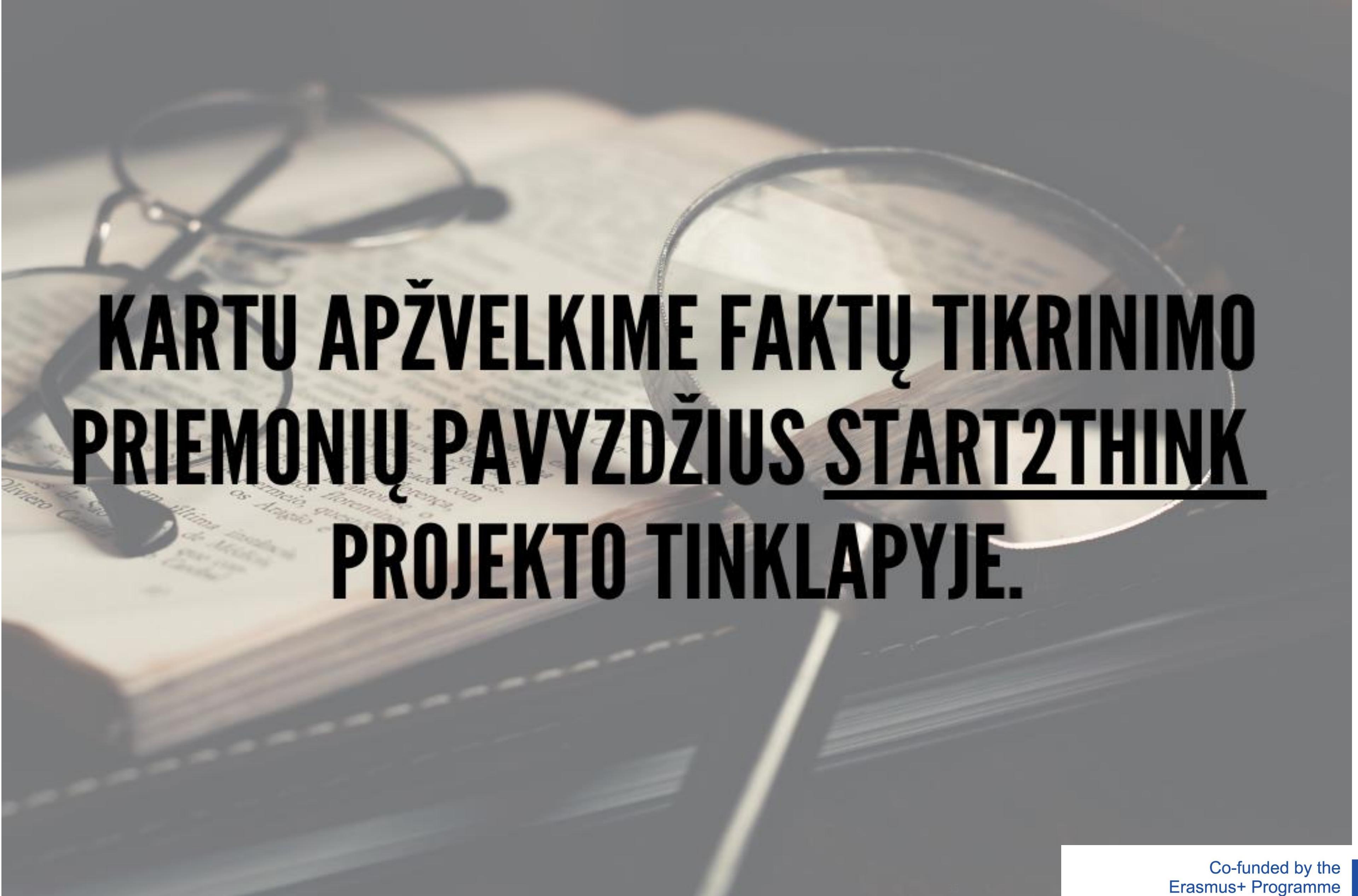
FAKTŲ TIKRINIMO ĮRANKIAI - TAI

TINKLAPIAI, KURIUOSE TIKRINAMAS

VIEŠOJOJE ERDVĖJE PATEIKIAMOS

INFORMACIJOS TIKSLUMAS.

**KARTU APŽVELKIME FAKTŲ TIKRINIMO
PRIEMONIŲ PAVYZDŽIUS START2THINK
PROJEKTO TINKLAPYJE.**

Definitions Fact-checking Tools Critical thinkers Online Library Disinfo cases

Home > Fact-checking Tools

Fact-checking Tools

Exif Viewer

Lets you open a JPG image from your computer or from a URL to view its Exif data. There's lots of interesting information held in image files to explore. Some images have GPS data so we can see exactly where it was taken. Nikon also records the camera's shutter count in the Exif data.

[See More »](#)

more...

Verifyemailaddress

Email address verification technology from Email Hippo that connects to mailboxes and checks whether an email address exists.

[See More »](#)

LatLong

An online geographic tool that can be used to lookup latitude and longitude of a place, and get its coordinates on map. You can search for a place using a city's or town's name, as well as the name of special places, and the correct lat long coordinates will be shown at the bottom of the latitude longitude finder form. At that, the place you found will be displayed with the point marker centered on map. Also the gps coordinates will be displayed below the map.

[See More »](#)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Youtube DataViewer padeda ne tik patikrinti publikavimo datą ir laiką, bet ir parodo labai panašius vaizdo įrašus, kurie jau buvo skelbti.

Interland - tai žaidimas vaikams, mokantis vaikus kritiškai mąstyti tyrinėjant internetą ir apsaugoti nuo interneto grėsmių.

Get Bad News - internetinis žaidimas apie medijų raštingumą, kuriame galima kurti netikras naujienas. Žaidimą sukūrė akademikų, žurnalistų ir žiniasklaidos ekspertų komanda, tyrinėjanti ir skatinanti medijų raštingumą.

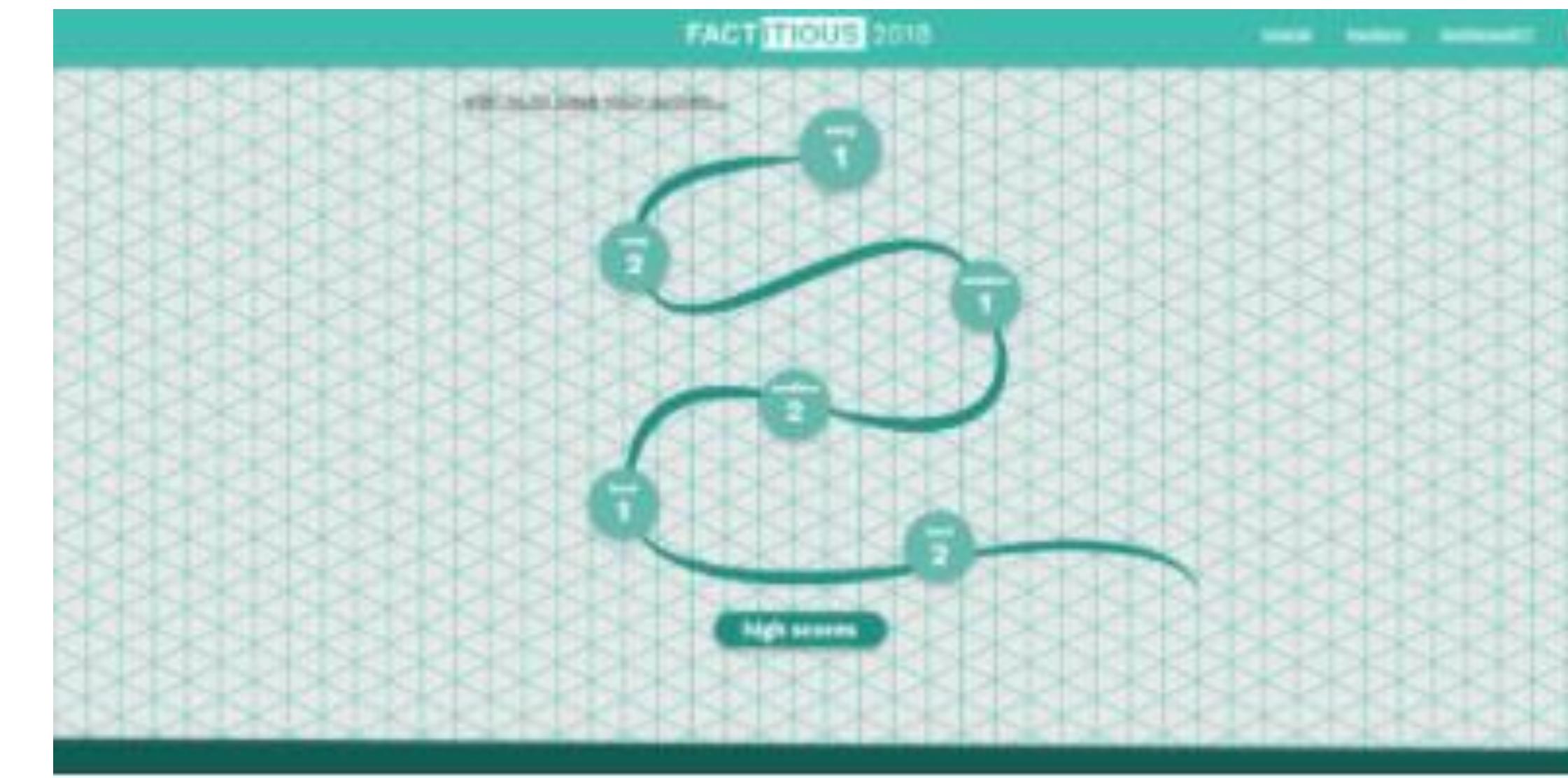
Jei nesate tikri, ar jūsų „Twitter“ profilis yra tikras, greitai patikrinkite jį **Botometer!**

BOTOMETER.OSOME.IU.EDU
Botometer by OSoMe

Botometer® (formerly BotOrNot) checks the activity of Twitter accounts and gives them a score based on how likely they are to be bots....

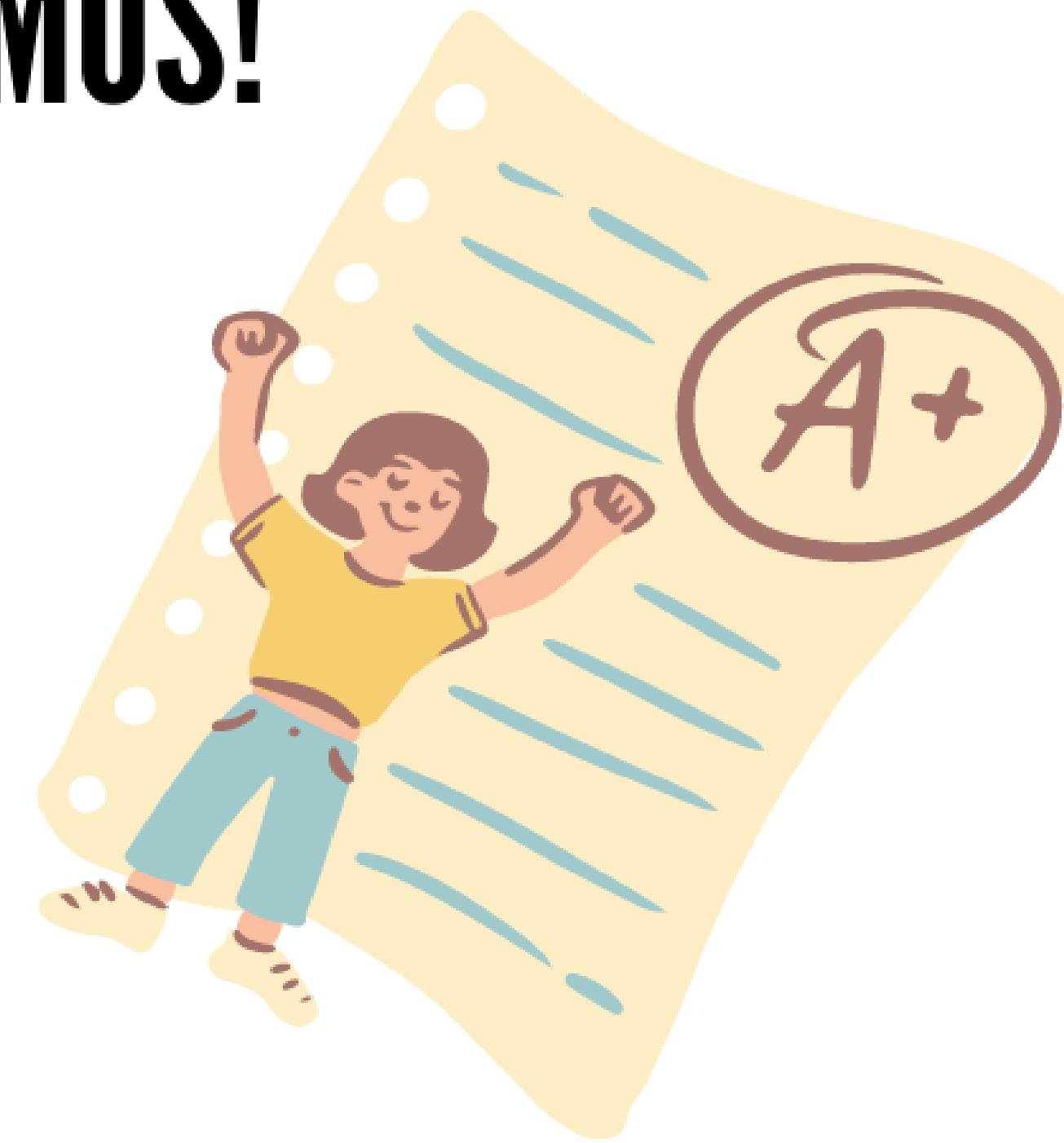

Factious tai priemonė, skirta naudotojų įgūdžių ugdymui žaidimo forma, kad išmoktų atpažinti melagingą informaciją internte.

TinEye leidžia naudotojams rasti su tam tikru vaizdu susijusį turinį, vaizdų paplitimą, populiarumą ir atrasti modifikuotas versijas bei išvestinius kūrinius. Taip pat galima rasti vietovės nuotraukų, sužinoti daugiau apie meno kūrinius, atpažinti ekskursijas po mietus ir kt.

**PASIKARTOKIME ŽINIAS ATSAKYDAMI į
VIKTORINOS KLAUSIMUS!**

KAS YRA „CLICKBAIT” ?

**AR PATIKIMA INTERNETO
SVETAINĖ BAIGIASI GALŪNE
COM.CO AR LO?**

KOKIE YRA FAKTU TIKRINIMO ĮRANKIAI?

IŠVARDYKITE 3 PAGRINDINIUS ŽINGSNIUS, KAIP ATPAŽINTI NETIKRAS NAUJIENAS

Susisiekite su mumis:

INFORMO ASSOCIATION

S.Caterina 9, 52215, Vodnjan – Dignano, Hrvatska

Interneto svetainė: <http://www.informo.hr/>

Facebook: <https://www.facebook.com/informo.association/>

El. paštas info@informo.hr

Literatūra

Kako prepoznati lažne vijesti; Tatjana Krpan Mofardin, profi dipl. Knjiž.

Razvoj medejske pismenosti - Kako prepoznati dezinformacije i lažne vijesti, Lana Ciboci, Igor Kanižaj, Danijel Labaš, Agencija za elektroničke medije i Unicef, 2018.

Članci na web stranici www.medijskapismenost.hr :

Kako prepoznati senzacionalizam u medijima: <https://www.medijskapismenost.hr/kako-prepoznati-senzacionalizam-u-medijima/>

Clickbait varke – nećete vjerovati kako ćete se osjećati nakon ovog zadatka!

<https://www.medijskapismenost.hr/klikbejt-varke-necete-vjerovati-kako-cete-se-osjecati-kada-prodete-ovaj-zadatak/>

Alati za provjeravanje činjenica: <https://www.medijskapismenost.hr/alati-za-provjeravanje-cinjenica/>

Pojmovnik: <https://www.medijskapismenost.hr/pojmovnik/>

Video lekcija “Prepoznajte lažne vijesti i dezinformacije”, Nada Jakovčević, prof. hrvatskog jezika u Sednjoj školi Lovre Montija, Knin: <https://youtu.be/FdE59n8IrwQ>

Članci na wen stranici <https://www.gong.hr/>:

Činjenice su ponovile svoj dom (i doble svoj kviz): <https://www.gong.hr/hr/aktivni-gradani/cinjenice-su-ponovile-svoj-dan-i-dobile-svoj-kviz/>

Članci na web stranici <https://faktograf.hr/>

Video: Provjeri vijesti u 5 koraka: <https://faktograf.hr/2020/10/27/prvi-video/>